

gij u zelve onder den vloek van **Gods** rechtvaardige wet gebracht! Sla uw **oogen** terug **op uw** doorgebracht leven. Denk aan **de zonden**, die gij bedreven hebt **van** af uw redelijk aanwezen — van kindschheid, jeugd en meergevorderden leeftijd — **zonden**, **vóór** dat de Heer u vrijmachtig verlichtte door **Zijnen** Geest en trok door Zijne genade. Neem vervolgens **eene** beschouwing **van** uwe afwijkingen en zonden sinds gij geroepen werd; — denk hoe gij al weder en weder **zondigdet** tegen licht en **conscience**, liefde en bloed. Aan welke ondankbaarheid, opstand, hoogmoed, eigengerechtigheid, **vleeschelijkheid** en wereldschgezindheid hebt gij u schuldig gemaakt! Welke begeerlijkheden hebt gij gekoesterd in uw binnenste: wat gewaarwordingen van nijd, afgunst en toorn hebt gij ingewilligd, zelfs tegen de gunstgenooten **Gods**! Zie op de luttele vergelding, welke gij den Heere deed voor die tijdelijke weldaden, welke Hij u **zoo** rijk en overvloedig toevoegde, en op de nog meer ellendige bekentenis van die geestelijke barmhartigheden, welke Hij **zoo** mild en vriendelijk als op uw hoofd laadde. Leg ze gezamenlijk in de **eene** schaal, en al uwe verdrukkingen, tijdelijke en geestelijke, in de andere; en zijn dan nog uwe verdrukkingen zwaar? Weeg uwe verdrukkingen tegenover uwe verdiensten; onderzoek beider zwaarte, en beslist over dezelve of ze **zwaar** of **licht** zijn. Neen, moet gij zeggen, ik ben nu voldaan; indien mijne verdrukkingen verdubbeld, verhonderdvoudigd waren, zij zouden alle, alle lichter zijn dan hetgeen ik verdiende; alle, alle **zijn ze** oneindig minder dan mijne zonden, bedreven tegen een' heilig God, van Zijne hand verdienden.

2. Vervolgens, beschouw uwe verdrukkingen en lijden in vergelijking met de pijnen dergenen, die voor eeuwig **onder Gods** vreeselijke straf onverontwaardiging liggen, en vraag dan, of uwe verdrukkingen niet licht zijn, Luister naar het gekerm, het roepen, het Godslasterlijk verwenschen van die verdoemden in de hel. Vergelijk uwe verdrukkingen met de hunne, **Hebt** gij goede hoop in genade? Werd de Heere Jezus Christus ooit uwer ziele dierbaar? Geloofdet gij ooit, dat gij met Hem zult zijn in de gewesten der eeuwige gelukzaligheid? Vergelijk uwe verdrukkingen, schoon zwaar op zich **zelven**, met wat de verlorenen nu in een eeuwig wee reeds ondergaan. En zijn uwe verdrukkingen dan zwaar?

3. Nog eens: vergelijk uwe verdrukkingen en lijden met dat van den Heere Jezus, Werd uw rug ooit open gereten door **geeseliemen**? Werd uw hoofd ooit met doornen gekroond? Werden ooit uwe handen en voeten doornageld? Ja, beschouw **Hem** hangende aan het kruis, beschimpt van bespottende vijanden, verloochend en verlaten van Zijne vrienden, onder

de verberging van **Gods** aangezicht en bij het terugtrekken van het licht der zon, terwijl **Hij** de zonden van millioenen droeg onder al den toorn **Gods**, die deze waardig waren; — zie aan **Zijn** bloedzweet en emartend lijden. Of boog zich ooit uwe ziel in u, omdat gij met den doop van Jezus gedoopt werd, en den lijdensbeker van Hem ten bodem toe ledigdet? Aanzie den lijdenden **Jezus!** Zie het Lam **Gods** in den hof en aan het kruis! En waar ia dan uw lijden? Een weinig lichamelijke pijn, eenige **kwijning** en moeite in den morgen; niet juist **zoo** veel geld te hebben als gij wel wenschet; een verdrukt kind, **een** echtgenoot, misschien meer tot beproeving dan tot ondersteuning. Gij meent toch niet deze verdrukkingen te vergelijken met het lijden en ‘de smarten van den God-Mensch’? En de zaak in dit licht beschouwd, kunt gij dan nog zeggen, **dat** uwe verdrukkingen zwaar zijn. Terecht **zeide** daarom de Apostel: „**onze** lichte verdrukking.” **En** zijne verdrukkingen waren voorzeker niet zeer licht. Lees maar hare verzameling bij 2 Cor. 6 en 11, de gevaren, die hij had te verdragen op het land en op de zee; bij herhaling leed hij schipbreuk, werd gesteenigd. gevangen genomen, zwervende het land door, buiten al zijne geeafelijke smarten en beproevingen. En nochtans zegt hij met het oog op die alle: „**onze** lichte verdrukking, die zeer haast voor **bijgaat.**”

D. „Die zeer haast voorbijgaat” ; — al waren ze zwaar, zij duurden een oogenblik zegt de apostel. Wat is de tijd vergeleken bij de eeuwigheid? — Slechts een druppel waters bij de oceaan; een greintje stof vergeleken bij de wereld, welke wij bewonen. Deze zijn onvoldoende vergelijkingen. Tijd en eeuwigheid kunnen niet vergeleken worden. Veronderstel, dat uwe verdrukkingen het gansche leven door duurden, en dat uw leven **zoolang** mogelijk was; — neen nog meer, dat alle verdrukkingen, welke in lichaam en ziel konden gedragen worden, uw deel waren: elk ongemak, dat uw lichaam kan treffen, elke verzoeking, die uw gemoed kan benauwen, en elke angst, welken een gunetgenoot **Gods** immer trof, — eene zaak, schoon niet onmogelijk, nochtans zeer **onwaarschijnlijk**; — maar zeg, dat al de verdrukkingen van Job, van Jeremia, van **Jona**, David, Paulus en de oude martelaren de uwe waren, en al de verdrukkingen dergenen, die hun leven **zoo** hier als elders aan den moordstaak of het vuur der inquisitie overgaven, op u gelegd waren; **o**, wanneer dit levenstoneel gesloten en uwe gelukkige ziel van uit het lichaam in de gewesten der eeuwige gelukzaligheid overgezet werd, wat zou dat voorleden in uwe schatting zijn, wanneer **gij** van uit de Hemelsche ‘woningen nederzaagt op deze aarde beneden, welke het **tooneel** van al deze verdrukkingen en **droefheden** was? — Een oogenblik. Doch niet al deze verdrukkingen **zullen** uw deel zijn. De **Heere** zal nooit op een Zijner

kinderen meer leggen, dan ze kunnen dragen. „Hij weet, wat maaxsel wij zijn, gedachtig zijnde, **dat tij stof zijn.**” Hij is zeer barmhartig en ontfermende ; Hij zal nooit het gekrookte riet verbreken, noch de rookende vlaswiek uitbluaschen. Het is gemeenlijk **slechts** een oogenblik, dat de Heere Zijne kinderen **verdrukkings** oplegt, niet alleen in vergelijking met de eeuwigheid, maar ook ten aanzien van den tijd **dezes** levens. Gij **moogt eene** ernstige krankheid hebben, doch Uwe gezondheid, althans **eenigermate**, doet Hij weder rijzen ; gij hebt verliezen te betreuren in de voorzienigheid, maar zij worden **eenigszins** hersteld; eene berooving in de familie, maar de tijd verzacht uwe smarte, of eene goede hooop voor de **afgestorvene** betrekkingen **leenigt uwe** droefheid en zeer pijnlijke beproeving, maar de Heere geeft u genadige ondersteuning. Schoon dus verdrukkings, ja ook scherpe verdrukkings mogen komen, nochtans is niet alles lijden noch ten opzichte van tijd noch van zwaarte. Wij lezen, en de zake bestaat, van het „**roemen in de verdrukking,**” van een „**ontvangen des Woords in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes,**” en van gezegende proeven, dat „**gelijk** het lijden van Christus overvloedig is, **alzo** de vertroosting van Christus overvloedig zijn.” Onder de zwaarste verdrukking geeft de Heere gewoonlijk- de grootste ondersteuning, en in **de diepste** smarten doet Hij de liefelijkste gezangen zingen, Of moge dit al feilen, er is althans eene belofte verzekerd, een vriendelijke blik, een woord der vertroosting, een liefdestraal of een bewijs-Zijner gunst breekt als een lichtstraal midden door de duistere wolken met Hemelsche heerlijkheid. Schoon het pad des Hemels waarlijk vol moeielijkheden is, nochtans is het niet geheel lijden, noch het **geheele** leven door zonder eenige **tusschenpoozing** of **verademing**. Er komen ook tijden, dat de Heere Zijne verdrukkende hand afwendt, de ziel uitwendig bemoedigt met Zijne genadige **toelaching**, en ons te zien geeft, welke het einde zal wezen van al Zijne bedelingen — het goede der ziel, zijne eer, en eindelijk Hemelsche heerlijkheid, — ons met Mozes genade gevende, liever met het volk **Gods** kwalijk gehandeld te worden, dan voor **eenen** tijd de genieting der zonde te **hebben**. **Wel** mogen wij daarom met den Apostel zeggen: onze lichte verdrukking” ; en wanneer wij onze **oogen** buiten de grenzen van dezen **tijd** in de gewesten der eeuwigheid vestigen, kunnen wij hem volkomen zijne verklaring toestemmen, dat al de **verdrukkings**, die ons **in** dezen tegenwoordigen **staat** kunnen treffen, „**zeer** haast **voorbijgaan.**”

Nu, ik hoop **onder** den zegen **Gods eenigzins** het raadsel ontknoopt te hebben, indien **het** voor uw gemoed een raadsel **was** — mocht het althans enig licht **verspreid** hebben over hetgeen uw gemoed verwarde, wanneer gij, vervuld met opstand

of medelijden met u **zelven**, met ongeloovige **oogen** uwe **ver-**
drukkingen en moeilijkheden beschouwde.

11. Doch wij gaan in de tweede plaats aanwijzen, wat deze lichte verdrukking voortbrengt, — welke, in de hand des Heiligen **Geestes**, hare gezegende vrucht en uitwerksel is. **Want** deze waarheid moge ten allen tijde diep in ons gemoed geprent zijn, dat er in de verdrukking **geene** kracht noch strekking is om uit zich zelve te heiligen of te behouden. **Zij is op zijn best een** middel in **Gods** hand, en kan op zich **zelven** even min werken dan eenig werktuig iets kan uitvoeren, zonder de handen van den werkmeester. Doch als zoodanig dan ook door den apostel beschouwd, wordt zij gezegd in ons te werken „**een** gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid.” En als dit het geval is, dan heet zij terecht: „**lichte** verdrukking,” — en naar waarheid mag **men** zeggen: „die zeer haast voorbij gaat 1” Maar hoe werkt zij ons dat „**gansch** zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid?” Is er dan eenige verdienste in verdrukking en lijden? Ik twijfel niet, of velen zijn van deze gedachte. **Toen** ik nog **leeraar** in de nationale kerk was, was ik gewoonlijk zeer naarstig in het bezoeken mijner gemeenteleden, en bijzonder de **kranken** en verdrukten onder hen, hebbende bijkans zeven jaren lang, twee kerspelen aan mijne zorg toevertrouwd. Als lid **eener collegie** te Oxfort behoefde ik in **geene derzelve** mijne woning te vestigen, en deed dit ook het eerste jaar niet uitgenomen in de groote vacantie; maar toen de dingen der eeuwigheid met meer kracht en gewicht op mijn gemoed begonnen te drukken, keerde **ik mijn rug naar** de Boogeschool, en, schoon met tijdelijke schade, verkoos ik in een mijner gemeenten eene woning. Het heil mijner gemeentenaren en mijner eigene ziel geloof ik de eenige beweegreden daartoe te zijn geweest. Daar, vol ijver en ernst, en begeerte naar het zielenbeil mijner kudde, bezocht ik ze aanhoudende en besteedde een gedeelte van **elken** dag, om van huis tot huis de armen te bezoeken, en met hen te handelen over de gewichtige zaken der eeuwigheid. En helaas! hoe menigmaal pijnigde het mijn **oor** te moeten **hooren**: — want ik bezocht alle zieken en lijdenden — „ik hoop al mijn lijden in dit leven te moeten dragen,” daarmede, schoon niet met **zoo** vele woorden te kennen gevende, dat hun tegenwoordig lijden zou zijn eene verzoening voor hunne zonden; **dat** God hen nu strafte voor hunne overtredingen, en dat Hij hun, als het ware, daarin **een onderpand** gaf, dat **Hij** hen hier en niet hier namaals wilde verdrukken. **Ik** zeg dit, niet om **daarmede** te bewijzen dat zij, die dus spraken, onkundiger en blinder waren dan anderen, maar als **eene** proeve van de algemeene beschouwing van de verdrukkingen; want de innerlijke eigengerechtigheid van des **menschen**

hart, en de diepte zijner **onkennis** van des **Heeren** wegen is **zoo** verbazend, dat zijn lichaamskwalen en **pijlen**, en zelfs de ziekte die den **dood ten gevolge** heeft, **eenigszins** verdienstelijk worden beschouwd. Maar denkt gij, dat er eenige verdienste kan zijn in verdrukkingen? — verdienste in **lichaamspijnen**, gemoedsangsten, verliezen van kinderen en bezittingen, armoede, weduwschap en ouderdom, of wat ook lichamelijk of tijdelijk lijden mag **heeten**? Is dat de **prijs, waarmede** de Hemel kan worden gekocht en de heerlijkheid gewonnen? Is er eenige vergelijking tusschen die beide? Zal God den Hemel, eene eeuwige gelukzaligheid en heerlijkheid in ruil geven voor **eenige** lichaamspijn, borstkwaal of verminkt ledemaat, voor armoede, hoe benauwend ook, of familieverdrukkingen, hoe smartelijk die ook zijn? Verre zij deze gedachte! Een geestelijk gemoed kan ze onmogelijk dragen en dulden, maar verwerpt ze op eenmaal. Nooit kon het bloed en de gehoorzaamheid van God geopenbaard in het vleesch meer onteerd worden, dan door 's menschen verdrukking eenige verdienste toe te kennen, of eenigszins het natuurlijk lijden op eene lijn te stellen met de smarten en angsten **van den Zone Gods**. Neen, als verdrukking ons **,een gansch** zeer uitnemend eeuwig gewicht der **heerlijkheid** werkt, dan kan het niet zijn uit verdienste, of uit kracht van **hare waarde** of eenige **hoedanigheid**. Maar hoe kan ze dan iets voort brengen? — **Doch** alle Lucht geeft daarom geen verdienste te kennen, want buiten haar kan het middel krachtig en werkzaam zijn, en het instrument, schoon uitnemendgoed, bezit daarom **geene** innerlijke waarde. Trouwens, de spade, waarmede de grond omgedolven wordt, en de sikkel die het koren ter neder velt, heeft, daarom **geene** verdienste. De eer komt die hand toe, welke deze instrumenten wel weet te **ge**braiken. Derzelve werking ligt in de kracht en vaardigheid des mans, niet in de hunne. **Alzoo** werkt verdrukking het goede. Zij wordt door God gebezigd als een middel, om alle **plannen** van heil en geluk te verijdelen, opdat Zijn raad en werk zou bestaan van eeuwigheid tot eeuwigheid, Wereldsche gelukzaligheid en geestelijke "welvaart wil **maar** niet samengaan. Het hart over te geven aan alles wat **vleeschelijk**, zinnelijk, zelfzuchtig en Goddeloos is, en dan ook vervuld te wezen met alles wat heilig, Goddelijk en Hemels is, dat gaat niet. Verdrukking werkt ons dus die uitnemende heerlijkheid, door toebereiding des harten; door haar te heiligen opdat zij door **Gods** genade, in ons dien zielstaat voortbrengt, voor welken Hemelsche **wezenlijkheden** zalig gepast maar ook alleen voegzaam zijn. Gij zegt, vele lichaameverdrukkingen te hebben gehad; of gij ondervondt menigerlei familiebeproevingen; misschien nu zelf beangst door uiterste armoedigheid. Maar

als gij kennis aan genade hebt, en des **Heeren** bedelingen met u vermocht te wegen in de weegschalen des heilighdoms, dan moet gij acht geven op de vrucht dier beproevingen en verdrukkingen, en welk nut en voordeel gij daarvan genoten hebt. Hebben ze u eenigermate nader tot den Heere gebracht? Zijn ze **eenigszins** geheiligd aan u ten goede uwer ziel? Kunt gij er eenige dier vruchten in vinden van welke de Schrift spreekt? zooals deze: „En niet alleenlijk dit, maar wij roemen -ook in de verdrukking: wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding **hope**, en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods is uitgestort in **onze** harten, door den Heiligen Geest, die ons gegeven is,” Kunt gij zeggen met David : „**Dit** is mijn troost in mijne ellende! want Uwe toezegging heeft mij levend gemaakt ?” Of: „**Het** is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat' ik Uwe inzettingen leerde ?” Heeft de verdrukking in u gewrocht opstand, **gemelijkheid**, medelijden met u **zelven**, **ongeloof** en **wan** hoop ; of **was** hare vrucht gebed, **smeeeking**, schuldbelijdenis, begeerte naar de ontdekking van Christus liefde aan uwe ziel? Werd uw geest daaronder verbroken, **zijt** gij er onder vernederd, van **de wereld** afgezonderd, de **zonde** hatende en Christus dierbaar achtende, den Hemel in het gezicht en de aarde onder den voet hebbende ?

Doch wanneer wij van de heiliging der verdrukking spreken, en **bijzonder** van hare **middelijke** uitwerking **aan** ons van een eeuwig gewicht der heerlijkheid, dan is het niet **zoo** zeer tijdelijke **als** wel geestelijke verdrukkingen, welke de Heere tot dat einde beschikt. Er is eene zekere voorafgaande toebereiding noodig voor de openbaring dier genade aan de ziel, welke het begin en het onderpand is der eeuwige heerlijkheid. Te weten, schuld der consciëntie bereidt de ziel voor het bloed der **besprenging**. De pijlen des Almachtigen, geschoten van Zijne onfeilbare boog, bereiden het hart voor den balsem Gileads; een gevoel van angsten der hel doen schreeuwen naar een voorsmaak des Hemels ; de donderen der wet doen roepen naar de **vertroostingen** des Evangelie's ; en een gezicht van ons **zelven** maakt de **aanschouwing** Christi noodzakelijk. **Bevattingen** van den toekomenden toorn drijven de ziel uit alle toevluchten der **leugenen**, overtuigt haar van de noodzakelijkheid **eener** toegerekende gerechtigheid, en bewaart haar voor valsche rust. **Alzoo** geschiedt het, dat de diepste beproevingen vaak uitloopen in de grootste bevrijdingen, en de pijnlijkste benauwdheden in de zoetste vertroostingen, en de angsten der hel in de blijdschap des Hemels ! Ook is ons hart te vol van de wereld dan dat er plaats zou wezen voor Christus, waarom Hij **zelf** eerst moet uitdrijven de **koopers** en de **verkoopers**, de wisselaars en alle

vreemde **heeren**. In des **Heeren hand** zijn het de verdrukkingen en bijzonder geestelijke verdrukkingen, die ons overtuigen van het zondige en dwaze der wereldliefde, maken haar ons bitter, en ontbinden ons hart van die banden, welke hetzelfde zoo vast binden aan het zin- en zienlijke. Welke kracht oefent de zonde dus uit in ons vleeschelijk gemoed ; welk **eene** behoefte hebben we derhalve aan kastijdingen, om ons het dwaze van onzen weg te **leeren**, en ons te overtuigen, dat niemand dan Christus ons kan behouden van den toekomenden toorn ! Alzoo weet de verborgene wijsheid Gods, alle dingen te doen medewerken ten goede **dengenen**, die Hem liefhebben ; en zelfs de verdrukking te doen werken „**een** gansch zeer **uitnemend** eeuwig gewicht der heerlijkheid.

Bij die merkwaardige en **schoone** woorden moeten wij een weinig stilstaan, en met **Gods** zegen derzelve kracht en zoetheid aantonen.

„**Een** gewicht van heerlijkheid.” Het Hebreeuwsche woord heerlijkheid, beteekent letterlijk gewicht ; en de Apostel schijnt daarop te zinspelen, door de verbinding dier beide woorden, Trouwens, er bestaat een natuurlijk verband tusschen datgene wat gewichtig en wat vast, hecht, wezenlijk is. Hij wil de toekomstige heerlijkheid dus voorstellen als iets duurzaam, zeker en vast, en dus ten **eenenmaal** onderscheiden van de lichte, ijdele beuzelingen van dezen tijd, ja ook van de voorbijgaande verdrukkingen van den dag. Doch voornamelijk schijnt hij te willen wijzen op de uitnemende grootheid dier heerlijkheid, welke staat geopenbaard te worden, boven onze tegenwoordige vatbaarheid van lichaam en gemoed. Het is alsof hij **zeide**: In onzen tegenwoordigen onvolkomen staat, met onze beperkte vatbaarheid des gemoeds, en onzen zwakken, broozen tabernakel, zouden we onmogelijk kunnen **deelen** die eeuwige heerlijkheid, welke den heiligen bereid is in de gewesten der eeuwige gelukzaligheid. „**Geen** oog heeft het gezien, en geen oor heeft het gehoord, noch in eens **mensch** hart opgekomen, hetgeen God bereid heeftdengenen, die **Hem liefhebben.**” **Ons tegenwoordig lichaam en ziel zouden bezwijken onder de volle genieting van ‘s Hemels gelukzaligheid.** „**Geen** mensch zal Mij zien — zegt God tot Mozes, — en leven.“ Toen Johannes op **Patmos** den verrezen Heer in **Zijne heerlijkheid** zag, viel hij als dood **aan Zijne** voeten neder, ofschoon hij **aan het laatste Avondmaal** in **Zijnen** schoot gelegen had. Daarom moet onze ziel gereinigd zijn van alle vlek der zonde, en in al hare onsterfelijke vermogens uitgespreid worden, en ons lichaam verheerlijkt en het heerlijk lichaam van den **Heere** Jezus Christus gelijkvormig gemaakt worden, opdat ziel en lichaam beide bekwaam zijn om te dragen het gewicht der eeuwige heerlijkheid, waarmede zij zullen bekleed worden ; gelijk de Apostel spreekt : „Nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed

worden, opdat het sterfelijke van dit leven verslonden worde.”

Doch in het woord „**heerlijkheid**” ligt iets, dat de opmerking zeer waardig is. In dat treffende hoofdstuk van Joh. 17 bidt, of liever drukt de Heere Zijnen Bemelschen wil dus uit: „**Vader!** Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij ‘Mij gegeven hebt.’” Dit is het „**gewicht** dor heerlijkheid”, waarvan de Apostel hier spreekt — niet **slechts** vrij te zijn van zonde en droefheid, noch alleenlijk Christus te **zien**, gelijk **Hij** is — maar aanschouwen en genieten de heerlijkheid, welke de Vader Hem gaf, hetwelk is al de heerlijkheid der Godheid, gelijk die zich openbaart en blinkt door Zijne **menschelijke** natuur. De volheid en volkomenheid dezer **heerlijkheid** is bewaard **voor** de guastgenooten **Gods**, wanneer zij Hemzullen zien, gelijk Hij is en kennen gelijk zij gekend zijn. De stralen daarvan worden gezien als **Christus** zich ontdekt- aan de ziel ; wanneer het **geloofsoog** in **eenen** geopenden Hemel blikte; **wanneer** Zijne zaligheid en schoonheid **aan het hart wordt geopend** door de **kracht** Gods. Maar het **uitnemende eeuwig gewicht der heerlijkheid kan in dit tegenwoordige leven** niet volkomenlijk gekend en bevat worden.

Hoe treffend zijn ook de woorden: „**een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht !**” — en indien ik **het** oorspronkelijke **inzie**, dan moet ik zeggen, dat deze woorden maar zeer flauw en onvolkomen uitdrukken de volle en majestueuze meening van den door den Heiligen Geest schrijvende apostel. Letterlijk zegt het eene opeenstapeling, geheel over en boven maat, alsof enkel woorden te gebrekkig waren, en het woord moest herhaald worden om een denkbeeld te hechten aan de overvloedige zekerheid en onmetelijkheid **dier heerlijkheid, welke boven alle overdrijving verheven is. Maar nemen wij de woorden gelijk ze bier staan — en zij zijn zeer goed overgezet — dan betaamt ons** uit te roepen, dat het gewicht der heerlijkheid **zoo** verre alle aardsche zorgen en droefheden overtreft, als de eeuwigheid den tijd, Christus den mensch overschaduwet, en de Hemel boven de hel is.

Verdrukking nu, geheiligd door den Heiligen Geest, werkt als middel dit gansch zeer **uitnemend** eeuwig gewicht der heerlijkheid; dewijl daarin genade gegeven wordt, en deze genade zoowel heerlijk is in den knop als in de bloem. Ik geloof vrij te kunnen zeggen, dat ik nimmer **eenige genade had**, welke niet meer of minder door verdrukking kwam. Het **werk** is aangevangen in verdrukking, gaat daarin voort en zal daarin ongetwijfeld eindigen. In deze woorden spreek ik in naam van al Gods lijdende heiligen. Inderdaad, zonder verdrukking zijn wij niet vatbaar voor **eenen** zegen, er is daarvoor

geene ruimte in het harte. Verdrukking ledigt de ziel van alle aardische gelukzaligheid, alle **voorbijgaande** vreugde, en alle vleeschelijk vermaak, en door het **wegdrijven** van al die **anti-christussen**, — want dat zijn ze — **komt er plaats** voor Christus. Hij komt rijdende op de stormen der verdrukking; Hij verschijnt in den middernacht van droefheid; Hij schijnt in het hart wanneer de Hemelen omhangen zijn met donkerheid en de ziel bekleed met treuren en weklagen, Dan zijn Zijne bezoeken zoet, **hoogelij** k gewaardeerd en dierbaar gelief **koosd**; voornamelijk, **omdat** de ziel op dat oogenblik geschikt en toebereid is geworden door voorafgaande benauwdheden. In dezen weg en niet uit kracht van verdienste of innerlijke waarde, werkt „**onze** lichte verdrukking, die zeer haast voorbij **gaat**, ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid.”

Let **nog eens op** de uitdrukking; en hoe de apostel de woorden **in eene** gezegende tegenstelling plaat&: — „**Lichte** verdrukking,” en „gewicht der heerlijkheid;”, verdrukking, die zeer haast voorbij **gaat**,” en „**eeuwig** gewicht der heerlijkheid.” Aldus zoekt hij onze moedeloze geesten te bemoedigen, en wil, dat wij zullen opwaarts zien, het kruis opnemen **en** dragen, den beker drinken en het lijden verdragen, door onze **oogen** te vestigen op deze gezegende waarheid, dat alle lijden en smarten maar voor een oogenblik zijn, dat ze met den tijd ophouden, en uitloopen in eene onmetelijke en **eindelooze** heerlijkheid

111. En **zoo** zijn wij genaderd tot ons derde punt : „**Dewijl** wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet: want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, **zijn** eeuwig.”

De apostel spreekt hier van twee afzonderlijke dingen, welke heiliging der verdrukking voortbrengen : het **eene** is, de afwendig onzer **oogen** van de dingen, die gezien worden, welke **tijdelijk** zijn; en het andere, het vestigen onzer **oogen** op de dingen, die men niet ziet, en deze zijn eeuwig.

Van **nature** zien wij altijd op de zienlijke dingen; en tenzij genade ons bekwame kunnen wij onze **oogen** daarvan niet **afwenden**. Dag aan dag zien onze natuurlijke **oogen** op de voorwerpen die ons omringen, en waarmede **wij** in dit leven te doen hebben. Onze dagelijksche bezigheden, den staat des levens waarin wij ons bevinden, onze betrekkingen en vrienden, den kring onzer oogenblikkelijke roeping — alles roept ons met **zoo** vele stemmen toe: Zie op mij, denk aan mij ! Ik begeer u en moet u hebben; en wat gij ook verzuimt, gij moogt mij niet verwaarloozen. Geef mij uw **geheele** hart. — En wij zijn gereed, ja al te geneigd, om naar de stemmen te luisteren. Gelijk Abraham zorgeloos en dwazelijk naar Sara

luisterde, als **zij** hem dien **vleeselijken** raad gaf, om tot **Hagar in te gaan**, brengende daardoor slavernij en verwarring in zijn huis; **zoo zijn wij** steeds luisterende **naar** de stem van het **vleesch**, onze- **oogen** bepalende op de dingen, die gezien worden. De zienlijke dingen bevatten in zich alles, waarop het natuurlijke oog zich vestigt, wat het natuurlijke oor hoort, het natuurlijke hart verstaat, en de natuurlijke tong uitspreekt; in één woord, de uitdrukking behelst al de **dingen**, die ons dagelijks omringen, en in de bezigheid of **genieting** van welke ons natuurlijk leven bestaat. Naarmate **wij** nu op deze zienlijke dingen onze **oogen** vestigen, zullen ze onze gedachten vervullen, onze harten **bezig** houden, onze **genegenheden** verstrikken, en ons van den **Hemel** tot de aarde **voeren**. Het is niet ons omringd zijn door of ons bezig zijn in onze wettige roeping met **de zienlijke** dingen, hetwelk ons veroordeelt, maar onze ingenomenheid **met** dezelve, zoodat zij de dingen **Gods** buiten **sluiten** en onze harten wegstelen. Zoodat het te **vreezen** is; dat velen, die wij van de kinderen **Gods** niet durven uitsluiten, daar een **ganschen** dag heengaan zonder eene geestelijke gedachte; ja wellicht — schaamte vervulle hen! — zonder een geestelijke uitroep of zucht naar God? Ik moet de uitdrukking herhalen, — schaamt u, om **zoo** verzwolgen en ingenomen **te zijn** met de arme, vergankelijke dingen van **het zin- en zienlijke**, **dat** er **geene** plaats **is** voor **eene** geestelijke begeerte naar den Heere Jezus. Ik zeg u, de **Heere** duldt het niet. Hij moge u voor een tijd toelaten weggesleept te worden in dat arme, koude, doodige leven; maar **Hij** zal u niet altijd laten afzwerfen van Hem, en **u** levend laten begraven in dit graf van dood en verderf. Hij heeft eene roede in Zioq, die Hij ter Zijner tijd weet te gebruiken; **Hij** heeft verdrukkingen in Zijn schathuis, welke Hij als boden uitzendt, en gelijk Hij bij ouds **zeide**: „**Zwaard!** ga door het land”, **zoo** zal Hij zeggen: Verdrukking! ga tot dat huis; — krankheid! **overval** dien mensch; — familie-beproeving! valt op hem of haar aan. — **zij** vergeten **Mij**; hunne harten zijn in de wereld; hunne bezigheden en betrekkingen nemen al hunne gedachten in; maakt u meester van dat huis; rijst op en ontwaakt deze slapenden uit hunne sluimering. En de gezondene gehoorzaamt; de roede wordt opgeheven **en** de slagen- treffen in beproevingen en **droefheden**, gelijk Jobs boden, de een erger dan de ander. Nu begint de mensch te ontwaken en zegt: wat heb ik gedaan, en **waar** ben ik al den tijd geweest?—Mijn winkel, **mijn** werk, mijne familie hebben al mijne gedachten vervuld; en ik leefde niet voor den **Heere**; dat Hij mijne afwijkingen geneze, en mijne ziel **verlosse uit** de duisternis en slavernij waarin ik gebracht ben. — Hij bidt en smeekt den **Heere** om vergeving van zijne **aardschgezindheid** en zinnelijkheid, dat hij **zoo** vleeschelijk gezind was,

zijnen besten, **eenigen** Vriend verzuimende ; **en vraagt van Hem Hemelschgezindheid**, want hij gevoelt dit alleen leven en **vrede te zijn**. En als de Heere **zijn** gebed **hoort**, dan is de vrucht daarvan, dat hij leert afzien van de **zienlijke** dingen, welke **tijdelijk** zijn, en zijn oog vestigt op de onzienlijke, de eeuwige dingen ; **en door de heiliging** der verdrukking worden zijne **oogen** gereinigd, en de eeuwige wezenlijkheden komen **zoo** met kracht en gewicht op zijne consciëntie, dat al het **andere in de schaduw valt**. Gezegend met geloof en hoop, ziet hij opwaarts, en aanschouwt Jezus aan de rechterhand **des** Vaders, de verheerlijkte geesten in den Hemel, en een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid. En in vergelijking met de eeuwige dingen, erkent hij de **zienlijke** dingen **geene** ernstige gedachte, **ja** in zekeren zin, geen levende begeerte waard. Als dan in de hand des **Geestes** de geheiligde verdrukking gebezigd wordt tot opening zijner **oogen**, om te zien de kracht en gelukzaligheid der eeuwige dingen, **zoo** vloeien zijne **harts-uitgangen** Hemelwaarts ; Jezus wordt dierbaar, het gewicht der heerlijkheid wordt van verre gezien, en onder de scherpe tucht der verdrukkingen begint hij zich Hemelwaarts en tot de heerlijkheid te verheffen. Dus begint hij op te houden met te zien op de dingen, die gezien worden, welke tijdelijk zijn, allen voorbijgaande ; en hij merkt op de onzienlijke dingen, welke eeuwig **zijn** ; **en** hij zegt : de Heere **vergeve** mij, dat mijn gemoed immer werd afgetrokken van den Hemel tot de aarde ! De Heere **delge** mijne overtredingen uit, dat ik mij **zoo** heb laten **medeslepen** door deze arme, voorbijgaande zin- en zienlijke dingen, en daardoor vergetende die gezegende wezenlijkheden, die **eens** de gansche blijdschap mijner ziele waren ! Nu begint hij de uitwerking te zien der verdrukking — de geheiligde vrucht, door haar nagelaten ; en hij zegent God dat hij vriendelijk genoeg ware om Zijne roede aan hem niet te onthouden, met hart en ziel de getuigenis van David naschrijvende : „**Eer** ik verdrukt werd dwaalde ik ; maar nu onderhoud ik Uw **Woord**.”

AMEN.

DE GETUIGENIS DES GEESTES.

LEERREDE OVER ROM. 8 : 18, 17. „DEZELVE GEEST GETUIGT MET ONZEN GEEST, DAT WIJ KINDEREN GODS ZIJN.

EN INDIEN WIJ KINDEREN ZIJN, ZOO ZIJN WIJ OOK **ERFGENAMEN**, ERFGENAMEN VAN GOD EN **MEDEERFGENAMEN VAN CHRISTUS** ; ZOO WIJ ANDERS MET **HEM** LIJDEN, OPDAT WIJ OOK MET **HEM** VERHEERLIJKT WORDEN, ”

Menig waarachtig deelgenoot der genade wordt somtijds pijnlijk beproefd en geoefend in zijn gemoed, of hij wel een kind van God is, en als zoodanig deel heeft aan het volbrachte werk van Christus, zijnde wederom geboren door den Heiligen Geest. Van waar, vraagt **gij**, die beproevende, huiverende **twijfeling** en **vreeze**? **Wat geeft** haar **aanwezen**; waardoor verkrijgen **zij** gedurig **meerdere** kracht en ingang? De fontein heet een ongeloovig hart, en hare voortdoring met onverminderde kracht vloeit voort uit zwakheid des **geloofs**. Daarom **zeide** de **Heere** tot Zijne zinkende discipelen: „**Gij kleingelovigen!** waarom hebt **gij** gewankeld?” Dat is dus **eene** oorzaak waarom deze **vreeze** zoo krachtig en voortdurende is. Eene andere, **daar** nauw mede verbonden is, omdat de volmaakte liefde nog niet heeft uitgedreven die vrees, welke pijn heeft, gelijk de Apostel verklaart : „**Er** is in de liefde **geene** vrees ; **maar** de volmaakte liefde drijft de vrees buiten ; want de vrees heeft pijn, en die vrees, is niet **volmaakt** in de liefde.” **Uit** zwakheid des geloofs dus en uit gebrek aan volmaakte liefde worden vele begenadigden soms langen tijd gepijnigd met de vrees, of hun werk wel in waarheid is; met **andere** woorden, of hetgeen **zij** hebben ondervonden van ontdekking of vertroosting, **van droefheid** of **blijdschap**, **van** beproeving of verlossing, voortvloeiende was uit de werkingen van **Gods** Geest, of **dat het** slechts natuurlijke gewaarwordingen zijn, gelijk die gevonden werden in **Saul**, **Achab**, **Demas**, de steenachtige aarde hoorders, de dwaze maagden, en de personen beschreven Hebr. 6, en 10. Deze vrees is **geene** genade, ‘en **nochtans** is **zij** in zekere mate verbonden met genade. Trouwens **zij** wordt hoewel ik niet durf zeggen uitsluitend, althans gemeenlijk alleen gevonden in de harten, **van** hen, die God geestelijk **vreezen**. En **waarom** voornamelijk bij hunne harten? — Omdat hunne **oogen** Goddelijk verlicht zijn om te zien, en hunne harten geestelijk geopend om te gevoelen de grootheid en **majesteit**

van den Allerhoogsten. Zij kennen op bevindelijke wijze wat **Paulus noemt „de schrik des Heeren ;”** zij beven voor de heiligheid en rechtvaardigheid Zijner heilige Wet; en zien pijnlijk voor zich als uitgestrekt de breedte van die wijde poort welke ten verderve leidt, en de engheid van dien nauwen weg, welke ten leven leidt. Ook worden zij geoeffend en benauwd door de verbazende kracht en **ingekankerde** hardnekkigheid van het ongeloof, dat in hun **vleeschelijk** gemoed **werkt**; wetende, dat het geloof **Gods** gave is ; grondig overtuigd zijnde, dat **eene** goede hoop alleen uit genade is, en **dat geene** Godsdienst zal kunnen bestaan in den **grooten** dag, of hen zelfs kunnen ondersteunen **op** het sterfbed, **dan** die, Welke in hunne ziele gewrocht werd **door** eene vrijmachtige, Goddelijke kracht. Wanneer nu het geloof in een lagen stand is, of niet in gezegende oefening, en de Geest **Gods** niet met hunnen geest getuigt van hun Goddelijk kindschap, dan vervallen zij noodzakelijk in twijfel en **vreeze**; want in zulke tijden getuigen alle dingen tegen hen, en hun geloof en hoop zijn niet sterk genoeg om de stemmen van alle aanklachten te doen zwijgen. **En** nochtans zijn er in dezulken de onwedersprekelijkste bewijzen en kenmerken der genade **Gods**. **Zij** zijn levendig tot het uitnemende kwaad der zonde; scherpgevoelig voor de verdorvenheid hunner natuur; zij zijn ter **nedergedrukt** door het gewicht des ongeloofs ; **zij zijn door** en door overtuigd, dat in hun **zelve** hoop noch hulp is, en dat het door eenige eigen oefening onmogelijk is, **dat** geloof en die liefde te verwekken, **naar** welke zij vurig verlangen, schoon derzelve mededeeling schijnt achter **te** blijven.

Hieruit volgt, dat een tekstwoord, gelijk wij heden voor ons hebben, vaak zeer beproevende zal zijn voor hen, die niet ondervonden hetgeen de Heilige Geest hier als eene liefelijke bevinding van een kind **Gods** voorstelt: „**Dezelve** Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen **Gods** zijn. En indien wij kinderen zijn, **zoo** zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen **Gods** en medeërfgenamen van Christus, **zoo** wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.” **Doch** het **zal** mij wellicht onder den zegen **Gods** mogen gelukken, hun 88n te wijzen, dat **zij** ook deel hebben aan deze verklaring **des Heiligen Geestes**, meer dan zij durven gelooven, en dat zij meer in hare omvatting begrepen zijn, dan zij dadelijk gevoelen.

In de ontvouwing dezer woorden, zal ik onder des **Heeren** bekwaammaking,

1. Aantoonen wat het is, een kind van God te zijn; en hoe de Geest zelf getuigt met zijnen geest, dat hij een zoon is van zijnen Hemelschen Vader.

II. Wijzen op de gezegende vrucht en gevolg van dat **Goddelijke kindschap** : hij is daardoor een erfgenaam Gods en een medeërfgenaar van Christus.

III. **Stilstaan bij de voorwaarde, welke God aan dat kind- en erfchap** verbonden heeft: dat wij met Christus moeten lijden, indien wij met Hem zullen verheerlijkt worden.

1. Het hoogste voorrecht, de grootste zegen, de rijkste gunst, welke God aan eenig zoon en dochter van Adam kan **mededeelen** is, hem te maken en kennelijk te doen zijn een Zijner geliefde kinderen ; **want** daardoor bevordert Hij denzelven niet slechts tot de hoogste waardigheid, maar ook tot den **edelsten** staat van heerlijkheid en gelukzaligheid, die er immer in Zijne eeuwige, zalige tegenwoordigheid kan genoten worden. Wij weten, dat in aardsche betrekkingen, de vader staat, rang en waardigheid aan den zoon geeft. De zoon des Konings is een prins, hoe zijn gedaante er ook moge uitzien ; **en** dewijl koninklijk bloed zijne aderen doorstroomt, **zoo** zal hij ter bestemder tijd op zijns vaders troon zetelen. De zoon eens hertogs, hoe zwak of klein ook, is een edelman aanstonds bij zijn geboorte, als kind mag hij minder bevallig en zwakker zijn dan de zoon van een **boschwachter** ; **en** waar hij tot verfrissing of tot gezondheid in de open lucht rondgevoerd wordt in een rijtuig door warme kleederen tegen de koude beveiligd, daar moet de zoon des **daglooners** half naakt in de koude vaak rondzwerven. Derhalve is het niet de verdienste van het kind, maar de rang en stand des vaders, die hem waardigheid en aanzien **geeft**. **Alzoo in Goddelijke zaken**. Het is niet uit kracht van verdienste, dat iemand een kind van God wordt. Het is niet door de waardigheid, goedheid of rechtvaardigheid in het schepsel of in het vleesch, hetwelk een zoon of dochter **Adams overplant onder de familie van den grooten en heerlijken Jehovah**. Maar **gelijk in aardsche betrekkingen de zoon zijnen staat van zijn vader afleidt, zoo is het uit kracht eener Hemelsche geboorte en niet door eenige verdienste van het schepsel, dat een mensch openbaarlijk een kind van den Heer, den Almachtigen wordt**.

1. Doch wij willen trachten dit punt eenigszins nader te openen: hoe en wanneer wij kinderen **Gods** worden. Worden wij dat eerst in en bij de wedergeboorte? — Voorzeker niet. **Zijn wij op** dit oogenblik kinderen **Gods**, dan waren wij dat reeds in Christus Jezus voor de grondlegging der wereld. „**Overmits** gij kinderen **zijt**, (kinderen zijnde, niet daardoor wordende) **zoo** heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uwe harten, die roept: Abba Vader !” (Gal. 4 : 6.) „**Zie** daar **Ik, en de kinderen, die Mij God gegeven heeft**. **Overmits** dan de kinderen des vleesches en bloeds deelachtig zijn, **zoo is Hij ook desgelijks der-**

zelve deelachtig geworden.” (Hebr. 2 : 13, 14.) Deze Schrift=
 plaats en bewijzen zoo duidelijk hetgeen het **geheele 17e** Hoofdstuk van Johannes zoo schoon en heerlijk doorademt, dat zij, als uitverkorenen in den Zoon van eeuwigheid, en als zoodanig door den Vader aan Hem gegeven, leden van Zijn lichaam, vleesch en been van Hem zijnde, **kinderen Gods** zijn uit kracht hunner eeuwige **vereeniging** met Jezus. **Omdat Hij de Zoon is, zijn zij kinderen. Daarom** zegt Hij na Zijne opstanding : „Ik vaar op tot Mijnen Vader en uwen Vader, en tot Mijnen God en uwen God.” Waarom uwen Vader? Omdat het heet in den mond van Jezus : „**Mijn God en Vader. Zoo dat wij, voor zoo ver wij door eene geboorte van Boven gekend zijn als kinderen Gods, zonen en dochteren zijn, niet alleen door wederbarende genade, maar door een eeuwig staan en in zijn in den Persoon des Zons Gods** — ik zeg, vóór dat de zon haren loop aan den hemel had, of de sterren als zoo vele diamanten den sterrenhemel versierden.

2. Om nu dit eeuwig voornemen van liefde en genade, **als** gezegenden met alle geestelijke zegeningen in den Hemel in Christus, als uitverkorenen in Hem voor de grondlegging der wereld, en te voren **verordineerd tot aanneming tot kinderen (Efeze 1: 3—5), uit te voeren, worden wij door God te Zijner tijd met ons tijdelijk aanwezig begiftigd.** Hij bestemde de middelen waardoor en den tijd wanneer wij het levenslicht zouden **aanschouwen**; Hij beschikt over **elken** schalm van die **lange en wondervolle** keten, welke van onze afkomst tot ons tegenwoordig aanwezig gesnoerd is, Hij bewaarde ons in Christus, toen wij opstandelingen en vreemden waren, (Judas 1). Hij gorde of **omtuinde** ons toen wij Hem niet kenden, (**Jez. 45 : 5**) en bewaarde ons door **Zijne** voorzienigheid van duizend **dooden**, tot den **oogenblik**, dat er, naar **Zijne** Goddelijke bestemming, licht en leven uit de heerlijke volheid van Christus in onze ziele kwam. Dit **licht en leven, deze levendmakende straal van de Zon der gerechtigheid**, bracht ons tot geestelijk aanzijn ; want als wij kinderen **Gods** zijn in levende openbaring, dan is dat door **eene** geestelijke geboorte, Daarom zegt de Apostel Johannes van hen, wien Christus macht, of volgens de randteekenaars, het voorrecht gaf, kinderen **Gods** te worden, dat zij niet geboren **waren** uit den **bloede**, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, **maar uit God.**

3. **Wanneer dan God onze Vader wordt door de uitzending van den Geest Zijns Zoons in onze harten, zoo doet Hij voor ons in de genade, wat een aardsch ouder aan zijn kind doet. Vanwaar toch bekamt het kind zijn voedsel? wanneer het met hongerige maag van school huiswaarts keert, wie bereidt hem brood of spijsje, of datgene wat de behoeften zijner begeerte kan voldoen? — immers, de vader, Wanneer mijne kinderen vragende en begee-**

rende te huis komen, dan gevoel ik dikwijls, dat het vriendelijke genade is, dat ik hunne behoeften kan vervullen. En wie zal voortdurende al de behoeften des kinds **voldoeninge** geven, **zoo** lang het in 's vaders huis blijft? — De vader ; want het is zijn kind. **Alzo** in de genade. Alle geestelijke spijs en nooddrift komt van des Vaders tafel. Hij voedt het kind met melk, en de sterkeren met vaste spijs. Toen **de** verloren zoon terugkeerde slachtte zijn vader het gemeste kalf. En geeft God ons niet te eten het vleesch van Zijnen eigen' Zoon? Want **alzo** zegt Hij zelf: „**Mijn** Vader geeft u dat ware brood uit den Hemel! Want het brood **Gods** is Hij, die uit den Hemel nederdaalt, en der wereld het leven geeft.” (Joh. 6 : 32, 33.) En wederom: „**Ik** ben het levende brood, dat uit den Hemel nederdaalt: indien iemand van dit brood eet, zal in der eeuwigheid leven, en het brood, dat Ik geven zal, is Mijn vleesch, hetwelk Ik zal geven voor het leven der wereld.” (Joh. 6 : 51.) Hij ook geeft elke belofte, elk **teeken** ten goede, ieder woord, dat ons geest en leven wordt, (Joh. 6 : 63) ; „**want** een mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat uit des **Heeren** mond uitgaat.” Al dit voedsel, waardoor het verborgen leven als met manna in de ziel onderhouden wordt, wordt de kinderen verschaft van hunnen **Hemelschen** Vader, die hun dagelijks brood geeft, en wel om deze eenvoudige, gewichtige reden, dat Hij hun Vader en eeuwige Vriend is.

Wie kleedt de kinderen? Van waar bekwamen wij al onze kleding vanaf onze kindschheid, in ons vaders huis ? — Van onze aardsche ouders. Maar buiten hunne vriendelijke zorg zouden wij letterlijk geweest zijn als die slachtoffers der onderdrukking, **welker** zaak Job beschrijft, (**H.** 24 : 7, 8) : „**Den** naakten laten zij vernachten zonder kleding, die geen deksel heeft tegen de koude. Van den stroom der bergen worden zij **nat**, en zonder toevlucht zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.” **Alzo** in **hooger** zin. Wie kleedt Zijne kinderen met den mantel der gerechtigheid, gelijk Hij Adam en Eva na den val bekleedde **met** de vellen der beesten, die als een eerste offer geofferd werden in den hof waar zij gezondigd hadden, opdat zij niet zouden uitgaan zonder verzoenend bloed aan hunne consciëntie, rechtvaardigende gerechtigheid over hunne personen, en **eene** genadige belofte in hunne harten? Door dusdanige bedekking maakt de Vader Zijne kinderen Zich **zelve**n aannemelijk in Zijne **oogen**, opdat zij voor Zijne heilige en **ontzaggelijke** tegenwoordigheid zouden staan, niet in de vuile voden hunner eigene gerechtigheid, maar welgevallig door de beminnelijkheid van Zijnen eigen geliefden Zoon, welke Hij op hen legt. (Ezech. 16 : 14.) Aldus annemelijk zijnde in den Geliefden, en bekleed met die heerlijke gerechtigheid als hun

bruiloftskleed, zijn zij zonder vlek, of rimpel, of iets dergelijks, en zijn onberispelijk voor den troon **Gods**. (Ef. 5 : 27 ; Op, 14 : 5.)

Wie beschermt het kind in de hulpbehoevende dagen der kindschheid? Werwaarts wendt het zich in gevaar of benauwdheid? — **Tot** het huis van zijnen vader; en de vader is als vader gehouden het kind te beschermen, **en** als het behoefte is beschermt hij het **rijsje van zijn** leven tegen alle gevaar. Waarom? — Omdat het zulk een goed en gehoorzaam kind is, dat hem nimmer een ongerust **uur veroorzaakte**? — Neen ; maar omdat het zijn eigen vleesch en bloed is, en **zoozeer** zijne hulp en toezicht **noodig** is. **Alzoo** in de genade. **Wie beschermt** u van verderf en ondergang — bedekt uw **hoofd ten dage** van den strijd — omring; **u van** alle zijden met **barmhartigheid**, en verbergt u met Zijne gunst **als** met een schild? Eet is God uw Vader; **en wel**, omdat **Hij uw Vader is**. En waarom vliedt gij tot Hem, gelijk David spreekt: „**Bij U** schuil ik,” (Ps. 143 : 9.) **om** te vernachten in Zijnen schoot, gelijk een kind zich bij zijnen vader houdt? — omdat **gij u** gedreven en getrokken gevoelt: gedreven door den nood, en getrokken door de zoetheid Zijner liefde.

Wie voedt de kinderen op? De vader. Hij is het, die hen moet opkweken voor de onderscheidene standen des levens. Hij **was**, naast God, de oorzaak van hun natuurlijk **aanzijn**, en als zoodanig is hij gehouden elke zorg op zich te nemen, opdat zij bij hun **gaan in** de wereld genoegzaam en naar **vereischte** zouden toegerust zijn door het onderricht en de opvoeding, welke zij van hem erlangden. Niet anders is het in de genade. Wie doet het kind kennis verkrijgen van hem **zelve**, **en van** den eenigen waarachtigen God, en van Jezus Christus, Dien Hij gezonden heeft? Wie plant Zijne vrees in het harte, als het beginsel der wijsheid? **Wie leidt ons van den eenen** tak tot een anderen van het Hemelsch **onderwijs**, om ons **alzo** eene gezonde, **rijpe**, geestelijke opvoeding te verschaffen? Wie bestraft de eigenzinnigen en bemoedigt de **leerzamen**? Wie leert ons het kwaad der zonde kennen en doet **ons** dat verafschuwen? **Wie** vertoont ons de schoonheid van Jezus en doet ons **Hem beminnen**? — **De Autheur** van onze geestelijke geboorte en **aanzijn**, die zelf verklaard heeft: „**Ik ben de Heere, uw God, Die u** leert wat nut is, die u leidt op den weg, dien gij gaan moet.” (Jes. 48 : 7.) Gelijk dan een kind in zijne jeugdige jaren ziet op zijne ouders om voedsel, **kleeding**, bescherming en opvoeding; en hoe vriendelijker en toegenegener de vader is, **des te meer** zal hij zich geroepen gevoelen tot al deze plichten, om al wat in zijn vermogen is te besteden tot de tijdelijke welvaart van zijn kind; **evenzoo** doet onze Hemelsche **Vader**, in de genade, alles aan Zijne

kinderen, en verschaft hun al de noodzakelijke barmhartigheden en gunstbewijzen, welke Zijne wijsheid goedkeurt, Zijne liefde **aanspoort en Zijne kracht geven kan.**

4. Maar **de** apostel zegt in onzen tekst : „Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen **Gods** zijn.” Merkt wel op, dat hij uitdrukkelijk zegt, waar en aan wie Hij getuigenis geeft — „ met **onzen geest.**” De Geest getuigt niet met ons vleeschelijk gemoed, welks bedenken vijandschap is tegen God (Rom. 8 : 7) ; noch met onze redelijke vermogens, welke **Hem** niet kunnen bevatten (Job **11**: 7-9) ; noch met onze **natuurlijke** consciëntie, welke alleen aanklagen of beschuldigen kan (Rom. 2 : 15) ; noch met onze natuurlijke genegenheden, welke te **zinnelijk** en te grof zijn voor des **Geestes Hemelsche** getuigenis ; neen, ook niet met iets wat van het schepsel is of tot het vleesch behoort, hoe ook verfijnd en opgekweekt. „**Hetgeen** uit het vleesch geboren is, dat is vleesch,” waarom het onmogelijk is, dat hetzelfde het Koninkrijk **Gods** kan ingaan of zien. (Joh. 3 : 3, 5.) Maar met onzen geest is **Zijne** getuigenis, dat is, met den nieuwen **mensch** der genade, welke geest is geboren uit den Geest, gelijk de **Heere** Zelf verklaart: „**Wat** uit den Geest geboren is, dat is Geest” (Joh. 3 : 6.) Dit is het nieuwe hart en de nieuwe geest, ‘bij **Ezechiël** beloofd. (36 : 26.)

5. Ik sprak straks van de twijfelingen en **vreeze**, waarmede **Gods** kinderen vaak geoefend worden. Deze twijfelingen en **vreeze** nu kunnen alleen krachtelijk weggenomen worden door de getuigenis des **Geestes** met onzen geest, dat wij kinderen **Gods** zijn. Het vleesch is altijd ongeloovig, twijfelende, **vreezende**, van **nature** vol **wantrouwen** en **Godverloochening**, altijd **teekenen** van den Hemel begeerende of bewijsredenen en proeven aan de rede te ontleenen ; nu eens **zoo lichtgeloovig** als **eene** oude vrouw in een armhuis, en dan weder **zoo** vermetel en lasterend als een Jood. Ook kan het nimmer boven zijne aardische natuur gaan ; nooit heeft het, of kan het hebben eenige bevatting van Goddelijke zaken, noch de verklaringe des apostels’ verstaan : „**Er** woont geen goed in.” (Bom. 7 : 18.) **Maar uw** geest, uwe nieuwe natuur, zijnde uit God geboren, kan Zijne stemme **hooren**, Zijne tegenwoordigheid gevoelen, Zijne liefde tasten, Zijne goedheid bekennen, en door den **Heiligen** Geest bewerkt worden als een Geest van kracht en liefde, een Leidsman, Onderwijzer en Trooster.

a. Deze getuigenis nu des **Geestes** is somtijds rechtstreeks en onmiddellijk. Hij past eene dierbare belofte toe, stort de liefde **Gods** in het hart uit, geeft eene ontdekkinge van **Christus**, fluistert eene zoete uitspraak van het Woord der waarheid in, openbaart vergeving en vrede, en deelt **zoo** doende

eene gezegende verzekering mede van deelgenootschap aan de liefde en het bloed van den **Heere Jezus**.

Doch niet alle kinderen **Gods** hebben zulk **eene onmiddelijke** getuigenis. Velen zijn verlangende daarna ; **en zij** die haar genieten, zijn alleen voor oogenblikken en als bij hoogtijden **daarmede beweldadigd**. Eenmaal haar genoten hebbende, blijft de herinnering aan haar wel **over**, **maar** het genot gaat **te** loor, en door verzoeking en verlating zinken zij in de duisternis en ellende, waar schier alles **schijnt** verloren en te **niete** gegaan.

b. Doch er is ook **eene** andere getuigenis des **Geestes**, **n.l.** de terugkaatsing van teekenen, bewijzen en kenmerken, **onderscheiden** van het rechtstreeksche licht Zijner onmiddellijke getuigenis.

Bij voorbeeld, gij kunt uw hart zeer uitgetrokken gevoelen tot den **Heere**, en veel begunstigd met den Geest der genade en der gebeden. **Gij** kunt op verrassende wijze toegang hebben tot den genadetroon, en uw gansche hart en genegenheden **op**getrokken hebben tot den gezegenden Heer, **zoo** dat **gij** niet kunt dan **gelooven**, lieven en Hem aanbidden. Gezien met het oog des geloofs is Hij nabij gebracht, lief en dierbaar geworden aan zijne ziel. **Zoo** lang dit duurt is er een verborgene invloed ademende in en door uwen geest, welke de ganscheziel bevredigt, duisternis en ongelooft verdwijnen, twijfel en vrees, schuld en banden gaan henen, en hart en genegenheid worden opgeheven tot Jezus zittende ter rechterhand **Gods**. Dit geeft eene liefelijke overreding des gemoeds, **dat uw** naam geschreven is in het boek des levens des Lams, en is **zoo** ver de getuigenis des **Geestes** met uwen geest, dat gij een kind van God zijt.

Of de Heere verbreekt door Zijnen Geest en genade, op onverwachte wijze, de hardheid en koudheid van uw **harte**. **Mis**schien komt gij onder het gehoor koud en doodig, of vol van schuld en **veroordeeling**. Het kan schijnen, alsof gij geen greintje genade of ware Godsdienst hadt, uw hart is hard en ongevoelig onder de **kracht** des ongeloofs. Maar ziet, op het onverwachts doet de Heere, door de krachtige toepassing van Zijn Woord, uwe ziel in boetvaardigheid en liefde smelten, **zoo** dat uwe **oogen** van tranen overvloeien, en alles wat gij zeggen kunt is : gezegende, gezegende Jezus ! Dit is de niet rechtstreeksche **getuigenis** des **Geestes** met uwen **geest**, **dat gij** een kind van God **zijt**, want dit is de vervulling der belofte : „**Ik** zal het **steen**en hart uit uw vleesch wegnemen, en u een **vleesch**en hart geven.”

Of gij wordt versterkt in het geloof, gelijk gij dat nooit te voren gevoeldet in uitgestrektheid of hoogte. Pleitende aan den troon der genade en zoekende te zien den **Heere Jezus** in Zijn persoon, bloed en gerechtigheid, gevoelt gij uw geloof

wondervol versterkt en uitgehaald om vrijmoediglijk Hem te omhelzen. Dit is de vervulling van deze genadige woorden : „Of hij moest Mijne sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken.” Door zulk eene versterking uws geloofs getuigt de Geest met uwen geest, dat gij een kind van God zijt.

Of gij zijt, uit kracht van beseffing van uwen verloren staat, in **grooten** angst en gemoedsbenauwdheid; uwe zonden liggen reeds sinds maanden met groote kracht en gewicht op uwe conscientie; maar de Heere belijft u, onder de prediking of het lezen des Woords, verborgenlijk te overreden, dat deze zonden achter Zijnen rug geworpen zijn. Wel kan het **geene** volle verzekering wezen, maar uit de wisseling uwer gewaarwordingen de wegneming van den last en het gevoel van den liefelijken vrede, is er eene innerlijke getuigenis, dat deze zonden u niet zullen verderven,

Of gij zijt zeer ter nedergebogen onder den last van uitwendige bekommernissen. Weken en maanden lang **gingt** gij gebukt onder krankheden, familiebeproevingen en bijzondere benauwdheden. En schoon gij gedurig onder haar tot den Heere riept, nochtans vindt ge **geene** verlichting, totdat de Heere, wanneer gij het allermint dat wachtende waart, u eene belofte gaf, of eenige liefelijke belofte of gedeelte van **Zijn** gezegend Woord uwer ziel toepaste. Toen kondet gij u verblijden in het lijden, en gevoeldet, dat gij liever met **Gods** volk verdrukking wildet lijden, dan voor **eenen** tijd de genieting der zonde te hebben. Nu, hier getuigt de Geest met uwen geest, dat gij een kind van God zijt.

Alzo zien wij, dat er boven de onmiddellijke, rechtstreeksche getuigenis des **Geestes**, in de uitstorting van **Gods** liefde, en in het uitdrijven van alle vrees, die pijn heeft, nog eene zachtere, en flauwere en eene niet **zoo** rechtstreeksche getuigenis is; schoon minder klaar, niet minder wezenlijk; minder vol, maar niet minder zeker; minder voldoende, toch niet minder Goddelijk. De Geest is dezelfde, maar Zijne werkingen verschillen, gelijk de apostel zegt: „**Er** is verscheidenheid **der** gaven, maar het is dezelfde Geest. En er is verscheidenheid der bediening, doch het is dezelfde Heer. En er is verscheidenheid der werking, maar het is dezelfde God, Die alles in allen werkt,” (1 Cor. 12 : 4-6.)

6. **Ik** mag veronderstellen, dat gij voor 't grootste gedeelte niet eene sterke en klare verzekering geniet van uw deel **aan** Christus; menigwerf wordt gij geoefend ten opzichte van uw kindschap; en evenwel mocht gij vaak van hier gaan met de aangename getuigenis, dat er genade in uw hart is. Gij hoordet **Gods** dienstknechten **zoo** beschrijven de **gwaar-**

wordingen uwer ziel, zij kwamen **zoo** in uwe **oefeningen**, **en** brachten zulke **bewijzen van genade voort**, dat **gij**, in **spijt** van alle ongelooft, overtuigd **waart**, dat **indien deze mannen naar den zin Gods** spraken, hetwelk **gij** niet durfdeft betwijfelen, van **wege** de kracht, die er mede vergezeld **ging**, dan **waart** **gij** een kind van God; en bij het gevoel dezer inwendige getuigenis **werd** uw hart **teeder** en gaande binnen **in u**, en **gij** moest uwe ziel opheffen in prijzen en aanbidden tot den God van alle genade. Ja, **gij** moogt, helaas! wederom schier **zoo** laag zinken als te voren; maar terwijl **gij** deze Hemelsche getuigenis genoot, getuigde ook uwe consciëntie, dat **gij een kind Gods waart**, en **dan en daar mocht gij gelooven**, dat Hij uw Vader en Hemelsche **Vriend is**. Deze **tekst snijdt** derhalve niet af **degenen**, die de volle verzekerdheid des geloofs niet bereikten; de woorden geven niet te kennen, veel minder staat daar, dat allen, die niet klaar en vrijmoedig durven verklaren, dat de Geest met hunnen geest getuigt, dat zij kinderen **Gods** zijn — ik zeg, dat **dezen eeuwig** zullen verloren gaan. In **geenen deele**; maar wij vinden hier plaatse voor een ieder, die, hetzij dan ook in welk een kleine mate, eenige uitredding ondervond. die eenige geestelijke vertroosting gevoelde, of beweldadig werd met **eene** getuigenis zijner aanneming in den Geliefden. Het is geen tweesnijdend zwaard, om te **dooden al degenen**, die niet **eene** volle verzekerdheid des geloofs hebben, maar steeds de kracht der waarheid aan hun hart gevoelden. Tot de zwakken en kleinen zegt het niet : **gij** hebt lot noch deel in de zake. Neen, zij worden hier veeleer getrokken tot de schuilende armen van eeuwige barmhartigheid, en bemoedigd om voort te gaan met vermeerderde kennis van die inwendige getuigenis, welke hen alleen kan bemoedigen in de ure van duisternis en angsten, hen ondersteunen op het sterfbed, en bekwamen, om zonder twijfel en **vreeze** te wandelen, door de donkere vallei van de schaduw des doods.

II. Doch ik ga voort om aan te wijzen de gezegende vrucht en het gevolg van een kind van God te zijn: — „**En** indien **wij** kinderen zijn, **zoo** zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen **Gods** en medeërfgenen van Christus.”

1. In het Koninkrijk **Gods**, is erfgenaamschap altijd een gevolg van het kindschap. **Zoo** is het niet altijd in **aardsche** betrekkingen. **Al** de kinderen eens **edelmans** erven niet de familietitels, rang en goederen. Elke koningszoon beklimt niet **zijns** vaders troon, Naar onze wet — en wij noemen haar goed — is er een eerstgeboorterecht in de troonopvolging, en in den adelstand. De oudste zoon van den souverain wordt **heerscher**, en de edelman is de erfgenaam, die den titel en de waardigheid inneemt. Hierdoor **wordt** de **staat** gevrijwaard van

regeeringloosheid, en familiën en staten bewaard van verbroekeling, en dat niet het land bedekt **wordt met** een' hoop arme edelen, die te hoog zijn om te werken, maar laag genoeg om zich tot alles te laten gebruiken tegen de staat. Maar in de dingen **Gods** is het **zoo** niet. Al Zijne kinderen zijn erfgenamen ; en hierdoor is het Goddelijk **zoon**-schap **zoo** gezegend. In de aardsche familie is er vsak veel afgunst, jaloerschheid en achterdocht, De jongste zonen kunnen het vaak niet dragen, dat hunne oudere broeders al de voorrechten van rang en stand genieten, wanneer zij met een gedeelte worden afgezet, hetwelk, vergeleken met hunnen dorst naar kostbare gemakkelikheden, slechts een arm deeltje schijnt. Doch er behoeft geen jaloerschheid of afgunst te zijn onder de zonen en dochteren van den Heere, den **Almachtigen**. Niemand **derzelve** kan tot den anderen zeggen: gij hebt de geheele erfenis weggenomen, en het gansche land en alle bezitting, die mijnen vader toebehoorde, en ik ben met eene kleinigheid afgemaakt. — Ook kan niemand tot zijnen broeder zeggen : Ik ben de erfgenaam; maar wie zijt gij? Gij zijt met een klein gedeelte af te maken, van hetwelk gij u moogt behelpen. Allen zijn erfgenamen. En welk eene erfenis is de hunne ? Zeg **dat gij** een geboren zoon eens hertogs zijt; zeg, dat uwe erfenis van de alleroudste linie, de verhevenste titels, en de **uitgestrektste** bezittingen is, die van den meest verhevenen adel. **Zij** zouden, helaas ! allen spoedig een einde nemen ; en wanneer gij zelf in eene schoon sierlijk afgemaakte, laatste stille verblijfplaats gelegd wordt, en een heraut uwen rang, titels en waardigheid over uw arm overblijfsel heeft uitgeroepen, wat zou het uwe ziel baten, wanneer zij dan in de hel was, onder den brandenden toorn en het ontzaggelijk ongenoegen des **Almachtigen** ? „De rijke man stierf en werd begraven”, en buiten twijfel had hij eene schitterende begrafenis ; maar de tekst heeft een vreeselijk woord hierop, het heet, dat „**hij zijne oogen** opendeed in de hel, zijnde in de pijn.” Het ware beter voor u een arme geweest te zijn ; beter, van de goede gunst en **be-deeling** van anderen geleefd te hebben en een erfgenaam **Gods** en een medeërfgenaar van Christus te zijn, dan als een hertog te leven en te sterven, en niets te weten van die geestelijke geboorte, zonder welke gij eeuwig zult te liggen hebben onder den toorn en wrake **Gods**.

2. „**Een erfgenaam Gods.**” De Leviëten hadden geen erfdeel onder hunne broeders. God was hunne erfenis. (**Joz. 13 : 14, 33**). Dit was een zinnebeeld van de kinderen **Gods**, als hebbende **geene** erfenis met hunne broederen naar het vleesch. De wereld is niet voor hen, noch de dingen der wereld. Zij hebben **eene** andere erfenis, van welke de wereld niets weet, en **waar-**

omtrent ze ook **geene** zorg draagt, namelijk God. Maar wat **zegt** het een erfgenaam **Gods** te wezen? — Het is God **te hebben** tot onze eeuwige bezitting — tot al de liefde, heerlijkheid, zaligheid en zegen van den zelf-bestaanden Jehovah, om te **zijn voor** onze **en tot** onze eeuwige genieting. Wat ook de liefde **Gods** kan geven, en de **genade Gods** kan mededeelen, en de heerlijkheid- **Gods** kan **ontdekken**, ja **al** de volheid der zaligheid hier en de eeuwige tegenwoordigheid van den **grooten** en heerlijken Jehovah — dat alles is onze indien wij kinderen **Gods** zijn. De erfgenaam van **eenen** edelman moge zich vermaken over **zijns** vaders bezittingen; hij kan met een gezicht op veld en boom zeggen: **dit** is of zal het **mijne** zijn; die hoeve in de verte is mijne; die huizen op den berg, deze wouden aan mijnen voet, **die heeren** huizen, deze **schoone** tuinen en velden zijn mijne; alles rondom mij is het **mijne**, ik ben erfgenaam van dat alles. — Een vreemde kan dit niet zeggen, **hij** is eigenaar noch erfgenaam. De oudste zoon kan dit zeggen: en **dezelde** titel, die hem recht geeft tot het eene gedeelte, doet hem ook het andere erven. **Alzoo** in de **genade**, Een kind der **genade**, gezegend met een besef Zijner **liefde**, kan zeggen: indien God mijn Vader is en ik Zijn erfgenaam, dan is al het Zijne mijne. Zijne kracht is voor mij; Zijne **heerlijkheid**, Zijne liefde, Zijne heiligheid, Zijne eeuwige volmaaktheden zijn voor mij; alles wat Hij is en alles wat Hij heeft is mijne, voor **zoo** verre ik Zijn kind ben, en derhalve ook Zijn erfgenaam. De gezegenden met zulk eene erfenis, behoeven niet te benijden hen, die op rang, titel, eigendom en uitgebreide landgoederen pochen, of op het eergestoelte in het **adelhuis** of nabij den troon roemen, Als eenmaal de gelukzaligheid van dezen zal eindigen, zal die van genen eerst aanvangen. Wanneer zij hunner doodkist zullen worden toevertrouwd, en het stof tot stof zal wederkeeren, dan zal het kind van God, veellicht in armoede gestorven en begraven, eerst recht deel erlangen aan eene onsterfelijke zaligheid en heerlijkheid.

3. Maar een kind van God, is **alzo, een** medeërfgenaam van Christus." Dit kan beteekenen, dat ieder kind van God Christus erft als medeërfgenaam, met al de overige kinderen **Gods**. Doch wij nemen bet op, naar onze overzetting ¹⁾: medeërfgenaam met Christus. De **Heere** Jezus is naar Zijne Middelaars bediening de erfgenaam van God. Als Zijn **eeniggeboren** Zoon erfde Hij al de volmaaktheden des Vaders; maar als de **God-Mensch**, het Hoofd en de Vertegenwoordiger der kerk, erft Hij in een bijzonderen zin de liefde, gunst, heerlijkheid en gelukzaligheid **Gods**; en **als Hij** dit alles erft voor de gemeente in

1) Zoo heeft de Engelsche Vertaling.

vereeniging met Hem **zelven**, dan zijn al de gunstgenooten **Gods** medeërfgenenamen met Hem. Wat Hij heeft, heeft Hij voor hen ; wat Hij is en van God ontvangt, is Hij en ontvangt Hij voor en met haar. **Alzoo** lezen wij in Joh. 17 : „**En** Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt: opdat zij één zijn : Ik in hen, en Gij in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één”. (vs. 22, 23.) **Zoo** dat, wat de Christus is in Zich **zelven**, dat is Hij voor de gemeente **Gods**. Als de Christus **Gods** ontving Hij het Koninkrijk — een Koninkrijk van genade voor den tijd, en een Koninkrijk van heerlijkheid voor de eeuwigheid. Van dit Zijn Koninkrijk maakt Hij Zijne heiligen tot deelgenooten, gelijk Hij tot Zijne discipelen **zeide** : „**Ik** verordineer **ulieden** het Koninkrijk, gelijk Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft”, (Luk. 22 : 20) ; gelijk Hij eenmaal tot Zijne schapen zal zeggen aan Zijne rechterhand ! „**Komt**, gij gezegenden **Mijns Vaders !** beërft het Koninkrijk, dat voor u bereid is vóór de grondlegging der wereld,” (Mstth. 25 : 31.) Eene beschouwing van der heiligen medeërfgenaamschap met Christus deed Paulus tot de Corinthiërs zeggen : „**Niemand roeme op menschen**, want alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij **Apollon**, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn allen uwe. Doch **gij zijt Christi**” en Christus is **Gods**.” Wat er is in den Hemel en op aarde, dat tot uw geestelijk goed strekken kan, alles is uwe **zoover gij zijt** een erfgenaam **Gods** en een medeërfgenaar van **Christus**. **Het** zilver en goud, en het vee op duizend bergen zijn allen Christus' eigendom, omdat Hem is gegeven alle macht in Hemel en op aarde. Welke uwe tijdelijke behoeften mogen wezen, Hij kan ze vervullen, omdat Hij de Koning is van Hemel en aarde. Welke vijanden gij hebben moogt, Hij kan ze vernederen ; welke kwaden u mogen drukken, Hij kan ze overwinnen ; welke droefheden u mogen omringen, Hij kan u onder haar vertroosten en helpen, Alles en alle dingen in den tijd en in de eeuwigheid, tegenwoordige en toekomstige dingen in deze wereld, **zij** zijn allen aan uwe zijde, die erfgenamen **Gods** en medeërfgenenamen **Christi** **zijt**.

O zaligheid, een kind van God te wezen! Welk hart zal bevatten “of wat tong zal uitspreken de hoogte en diepte der genade en heerlijkheid, veiligheid, gelukzaligheid, eer en gezegend vermaak van een erfgenaam **Gods** in **Christi** te zijn? Weldra zullen wij onze sterfelijke lichamen moeten afleggen, — spoedig zullen wij ons te vernederen hebben tot de wormen des **grafs** en de aardkluiten van het stof, — wellicht beden nog de onzichtbare wereld moeten ingaan.’ Hoezeer is het dan onze behoefte te vragen, welke onze uitzichten zijn voor de eeuwigheid ? Welke erfenis wachten wij dan? Zal het eeuwige

ellende en **wening** der **oogen** en knarsing der tanden zijn? of **eene** erfenis van de vermakelijkheden, welke er zijn aan **Gods** rechterhand eeuwiglijk en altoos? Hebben wij **eenig** bewijs of getuigenis, dat wij kinderen **Gods** zijn? Heeft de Geest, hetzij rechtstreeks of meer door gevolgtrekking, van onze aanneming getuigenis gegeven, — dat wij kinderen en als zoodanig erfgenamen zijn?? Kunnen wij, met een blik op onze **voorledene** bevinding, eenige kenmerken vinden van geloof en hoop, als rechte geestelijke bewijzen, dat wij erfgenamen **Gods** en medeërfgenen **Christi** zijn? Kunt gij terug zien op dien merkwaardigen tijd, wanneer het den **Heere eerst** behaagde te werken aan uwe consciëntie en u te overtuigen van zonde? — tot dien tijd der minne, wanneer **Christus** het eerst aan uw hart geopenbaard werd? — tot dien dag der verdrukking en benauwdheid, wanneer **eene** zoete belofte van deelgenootschap in Zijne liefde en bloed, met Goddelijke kracht aan uwe ziel verzegeld werd? Vindt gij zekere, bestendige bewijzen en **kenteekenen**, dat gij een deelgenoot zijt van vergevende en heiligende genade; uit God geboren, afgezonderd van de wereld als een vreemdeling en pelgrim, en door duizend angsten en **nooden** voorbgaande naar de Hemelsche gewesten? **Het** is van geen nut op de getuigenis van menschen te steunen, of uwe hope te bouwen op een vermetel vertrouwen, ontspringende van het eigengerechtig, bedriegelijk hart. Het is de getuigenis des **Geestes** met onzen geest, hetzij meer of minder duidelijk — de verlichting van des **Heeren** aangezicht — de openbaring **Zijner** tegenwoordigheid en liefde, welke alleen een kind van God kan voldoen, van een deelgenoot dier genade en heerlijkheid te zijn, die geopenbaard zal worden in de toekomst van den **Heere** Jezus.

111. Wij komen tot ons laatste punt, welke was, dat God **eene** zekere voorwaarde verbonden heeft aan dit Goddelijk kindschap en erfgenaamschap. Ik gebruik het woord voorwaarde, niet in den **gemeenen** zin van het woord, alsof wij iets moesten doen ter aanbeveling bij God; maar in dien zin, dat God in Zijne oneindige wijsheid heeft beschikt lijden vóór genieting; het kruis vóór de kroon; de enge weg en nauwe poort vóór den ingang ten leven; strijd vóór overwinning; **loopen** vóór den prijs; lijden met Christus vóór het verheerlijkt worden met Hem. Deze Goddelijk verordineerde voorwaarde nu van lijden, werpt menigmaal een duisteren sluier over de bevindingen en kenmerken van **Gods** kinderen, Hadden zij niets **anders** dan het schijnsel der zon; — niets dan de onmiddellijke getuigenis des **Geestes** met hunnen geest, dat zij kinderen **Gods** zijn, er **zoude** bij hen plaats zijn voor twijfel noch **vreeze**. Maar dit is **Gods** weg niet. Integendeel, Hij

heeft besloten, dat er zouden zijn wolken en **duisterheid**, droefheid en lijden, beproevingen en oefeningen, wee en **vreeze**; **en** dat alle deze zouden liggen in den weg naar den Hemel; met andere woorden, dat lijden de heerlijkheid **zoude** voorgaan.

Wat kent toch de wereld van de inwendige bevinding der kinderen **Gods**? Ja, zij zien wel eenige arme verachte menschen, die daar huns inziens **droomende** en zwaarmoedig heengaan, — die **betoonen** geen vermaak te hebben in de dingen welke hun vermaken, — wiens belijdenis in menig belangrijk punt van de hunne verschilt, — wien zij niet kunnen verstaan noch uitvinden; maar op welken zij met verachting nederzien, en wien zij altijd geneigd zijn te smaden om het wangedrag van sommigen, die zich onder hen stellen, maar toch ook van **Gods** kinderen worden veroordeeld en verworpen. Het is de wille **Gods**, dat het **alzo zoude** wezen. **Zoo** was het met Zijnen eigen' geliefden Zoon, Wien zij **eenen** vraat en een wijnzuiper noemden, Wiens naam zij met schande en schaamte bezwalkten, en **Wien** zij eindelijk kruisigden als een misdadiger en lasteraar. Wij moeten met Hem lijden zullen wij met Hem verheerlijkt worden, Wij hopen met Christus verheerlijkt te worden — met Hem te zitten in het Koninkrijk **Gods** — Hem te zien in de heerlijkheid **Zijns** Vaders — **en** Hem van aangezicht tot aangezicht aanschouwen, in het licht der eeuwigheid, waar zonde en droefheid niet zullen inkomen, en **alle** tranen van het aangezicht worden afgewischt. Doch laat ons niet misvatten: **wij** moeten eerst met Hem lijden, Hij zelf leed eerst. Hij kwam in deze wereld als „**een** man van smarten en verzocht in krankheid.” Van de kribbe tot aan het kruis was lijden Zijn deel. Welke verbazende angsten droeg Hij in den hof? Welke pijnen en **folteringen** doorstaken Zijn lichaam en ziel aan het kruis. Wij moeten met Hem lijden, schoon niet in al Zijne uitgestrektheid, toch op dezelfde of **evangelijke wijze**. Verachtte de wereld Hem; ook wij hebben daarop te rekenen. Werd Hij door de wereld vervolgd, ook wij **moeten** met Hem die vervolging ondergaan. En werd Hij door de wereld niet verstaan; ook wij **moeten** door haar misverstaan worden. Hij werd gelasterd, — Hij werd gehoond als „**een** Vriend van tollenaars en zondaren;” ook **wij** hebben dat te wachten. Hij werd gegeeseld; ook wij zullen gegeeseld worden, is het niet met scherpe roeden, dan met de tong; niet op den rug, dan in naam, karakter en gestalte, Gelijk Hij in de woestijn en op andere tijden, **alzo** zullen **wij** door den satan aangevallen worden. **Hij droeg** den zwaren **last** der zonde in **Zijn** lichaam op het hout; en **alzo** hebben wij dien last te torschen, niet verdienende, maar in onze **conscientie**. Gelijk Zijne **heilige ziel**

schuld en veroordeeling gevoelde onder den vloek der wet; **alzo** zullen wij gevoelen schuld en veroordeeling van dezelfde heilige wet. Werd Hij door God beproefd door de verberging van Zijn aangezicht voor Hem, toen Hij schier in Zijn uiterste was; ook wij zullen somtijds onder de verberging **Gods** zuchten. Ondervond Hij scherpe en harde benauwdheden, toen Hij den beker van **Gods** toorn ledigde en gedoopt werd met den bloed- en lijdensdoop; wij moeten dien beker drinken en met dien doop gedoopt worden. (Mark. 10 : 39.) Zoodat wij, beschouwende des **Heeren** lijden van de kribbe tot het kruis, zullen wij met Hem verheerlijkt worden, ook deel moeten hebben aan dat lijden — inderdaad, in vergelijking **eene** geringe mate daarvan ; maar toch genoeg, om ons gemeenschap te geven met Hem, (Fil. 3 : 10.)

Maar terwijl wij door dit lijden gaan, rust er vaak eene duistere wolk over onze bewijzen van genade: ongeloovige opstand, wantrouwende vragen, murmureerende gedachten rijzen in ons op. Alle dezen zijn als een mist en nevel uit den afgrond, die vaak de getuigenissen en bewijzen van **Gods** genade in de duisternis begraven. Dit is niettemin een gedeelte van het lijden. Gelijk Christus leed toen Hij **zeide** (Luk. 22 : 53) : „**Dit** is uwe ure en de macht der duisternis” ; **zoo** hebben wij te lijden onder dezelfde uur der duisternis en verlating. Gelijk Christus leed toen de satan Hem verzocht, **zoo** zullen wij in evangelijschen weg lijden. Doch het is niet altijd **zoo**. Een tijd van lijden is dikwijls een tijd van vreugde. Wij lezen van een roemen in de verdrukking, Rom. 5 : 3 ; van een vermaak hebben in smaadheden, in **noo-**den, in vervolgingen, in benauwdheden om Christus wil (2 Cor. 12 : 10). Maar hetzij wij door dezelve ter nedergeworpen, of onder haar ondersteund worden, „**indien** wij met Hem verdragen, wij zullen ook met Hem heerschen.” (2 Tim. 2 : 12.) Indien wij Zijn kruis dragen, dan ook Zijne kroon. Worden we met Hem veracht, vervolgd ; zuchten, kermen en treuren wij met Hem, wij zullen dan ook met Hem verheerlijkt **wor-**den, Hem zien gelijk Hij is, in de gewesten der gelukzaligheid — Hem aanschouwen heerlijk en gezegend, de Godheid blinkende door Zijne Menschheid boven alle menschelijke bevassing en uitspraak. Dus beproeft de Heere het geloof Zijner kinderen. Hier hebben wij te wandelen door geloof, en niet door aanschouwing ; Zijn lijdend beeld gelijkvormig gemaakt, en te treden in de voetstappen van den verachten Man van smarten. En ik kan van mij **zelven** zeggen, dat, hoe mijne hoogmoedige natuur ook tegen het kruis opsta, en mijn lafhartig vleesch naar gemak en rust roept, nochtans heb ik zulk eene schoonheid en zaligheid in den **Heere** Jezus gezien, en mijn hart gaat bij tijden **zoo** naar Hem nit, dat ik gewillig ben om een pad

te bewandelen, geheel in tegenkating met **mijn natuurlijken zin** en wil,

En vindt gij nu eenige getuigenis in uw hart, dat de kostelijke waarheden, welke ik ter dezer ure voor u neder mocht **leggen**, levend en bevinding aan uwe ziele werd? Gevoeldet gij, bij de opening dezer Goddelijke en **gezegende wezenlijkheden**, **dat gij**, althans aan sommige derzelve, inwendige bevinding hadt ? Ik besluit dan met deze enkele **opmerking**, dat **gij**, indien uw harte recht is **voor God**, moet gevoelen **in uwe consciëntie**, dat zonder zulk eene **bevinding**, als ik u trachtte te beschrijven, gij zalig noch **gelukkig kunt leven noch sterven**.

AMEN.